

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਬੀਫੋਰ ਖੇਸਲਾ ਅਤੇ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੇ.ਜੇ.

ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਚੰਦ,-ਵਿਰੋਧੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤਾਰਾ ਦੇਵੀ, - ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰ

5191 ਦਾ ਸਿਵਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 479

ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਅਜਮੇਰ-ਮੇਰਵਾੜਾ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਯੰਤਰਣ ਐਕਟ (1947 ਦਾ XIX), ਸੈਕਸ਼ਨ 9 (I) (ਡੀ)—
ਪਰਿਵਾਰ—ਦਾ ਅਰਥ—ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ—ਧਾਰਨਾ ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 1947 ਦੇ ਐਕਟ XIX ਦੀ ਧਾਰਾ 9 (I) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ 'ਪਰਿਵਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਢਿੱਲੇ ਅਤੇ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਟਾਈ ਇੰਨੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਪਰਿਵਾਰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹੈ। ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਣਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ, ਚਚੇਰੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਤੋਂ ਜਿੰਨਾ ਦੂਰ ਜਾਂਦੇ ਹੋ, ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

'ਪਰਿਵਾਰ' ਕੀ ਹੈ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ, ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਧਾਰਮਿਕ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ, ਭੈਣ-ਭਰਾ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ।

ਪੁਸ਼ਪਾ ਲਤਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਦਿਨੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਦਾਸ (1), ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਸ ਬਨਾਮ ਗੋਲਡ ਅਤੇ ਹੋਰ (2), 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

(ਇਹ ਕੇਸ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਸੋਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ, 14 ਨਵੰਬਰ 1951 ਰਾਹੀਂ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਖੇਸਲਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਸੀ)।

1947 ਦੇ ਐਕਟ XIX ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਬਹਾਈ ਸਿੰਘ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਦਿੱਲੀ, ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, 2 ਜੁਲਾਈ 1951 ਦੇ ਵਧੀਕ ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਟੇਕ ਚੰਦ ਵਿਝ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ। ਮਿਤੀ 4 ਅਗਸਤ 1950, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਡੀ ਕੇ ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਐਸ ਸੀ ਮਿੱਤਲ।

ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਆਰਡਰ

ਸੇਨੀ, ਜੇ. ਮੁਦਈ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤਾਰਾ ਦੇਵੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਿਆ ਗੰਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਫਲੈਟ ਦੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਨਨਸਕ ਚੰਦ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ 50-13-0 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚਲੇ ਪੂਰੇ ਪਰਿਸਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਬ-ਲੈੱਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਕਿ ਮੁਦਾਲਾ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਣ ਲਈ ਅਹਾਤਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਉੱਥੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਕਿ 24-3-1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਰੋਹਤਕ ਰੋਡ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਕਲੇਥ ਮਿੱਲਜ਼ ਦੇ ਕੁਆਰਟਰਾਂ ਦਾ ਕੁਆਰਟਰ ਨੰਬਰ 12 ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਉਪ ਧਾਰਾ, (ਏ. ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ), (ਬੀ), (ਸੀ), (ਡੀ), (ਈ) ਅਤੇ (ਐਫ)। (1) ਦੀ ਧਾਰਾ 9, ਦਿੱਲੀ ਰੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲ ਐਕਟ, 1947।

ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ 1949 ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਦੇ ਹੋਏ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 1942 ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਲਗਭਗ 1942 ਵਿੱਚ ਇਹ ਫਲੈਟ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਕਾਹਨ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਚੰਦ. ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਿਆ, ਸਬਲੇਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫਲੈਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੁਲਾਈ 1948 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਕਲੇਥ ਮਿੱਲਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਹਿੱਸਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਕਾਹਨ ਚੰਦ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਫਲੈਟ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਗਸਤ 1948 ਵਿੱਚ ਕੁਆਰਟਰ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਦੇ ਬੱਚੇ ਉਕਤ ਫਲੈਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਕਈ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤੀਜੇ, ਚੌਥੇ ਅਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਮੁੱਦੇ ਸਨ:

"3. ਕੀ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚਲੇ ਪੂਰੇ ਪਰਿਸਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬਲੇਟ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਹੈ।

4. ਕੀ ਮੁਦਾਲਾ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਣ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ।

5. ਕੀ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੀ ਖੋਜ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਫਲੈਟ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਨੂੰ 1942 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਨਾਨਕ ਚੰਦ, ਮੌਜੂਦਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ, ਮਕਾਨ ਦੇ ਕਾਬਜ਼ ਵਜੋਂ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਦੁਆਰਾ ਕਿ ਉਹ ਅਗਸਤ 1948 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਕਲੇਥ ਮਿੱਲਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਤਿਮਾਹੀ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਮੈਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ 1949 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ) ਤਿੰਨੋਂ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਕਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ 4-8-1950 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਸੀ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ ਨੇ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 2-7-1951 ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਖੋਜ ਦੁਆਰਾ ਵਿਗਾੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦਾ ਪਿਤਾ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇੱਕ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ ਜੀ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਫਲੈਟ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਭਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੋਧ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਅਮਰ ਨਾਥ ਗਰੇਵਰ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਕੇਸ ਦੀ ਉਨੀ ਦੇਖਭਾਲ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਿੰਨੀ ਕੇਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਸਵਾਲ--ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ, ਸਬ-ਲੈਟਿੰਗ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤਾਰਾ ਦੇਵੀ ਨੇ ਜਦੋਂ ਕਮਿਸ਼ਨ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਉਸਦੀ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ:

“ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਦਾ ਭਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਜਦੋਂ ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਵੱਲੋਂ ਰਸੀਦ ਮੰਗੀ ਗਈ। ਕਰੀਬ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿਰਾਇਆ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰਸੀਦ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜਲਦੀ ਹੀ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਵੇਗਾ।”

ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਸਬਲੇਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵੱਖ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 9 (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) (ii) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। .

ਸ੍ਰੀ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਨਾ ਤਾਂ

ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਉੱਥੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ। ਸ੍ਰੀ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ 'ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਉਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਅਤੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਖਾਸ ਮੌਕੇ ਵਿੱਚ ਮਾਣਕ ਚੰਦ, ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਕਾਹਨ ਚੰਦ, ਤਿੰਨ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਅਹਾਤੇ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਕਾਹਨ ਚੰਦ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਨੇ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਸਰੀਨ ਅਤੇ ਪੰਡਿਤ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਅਜਮੇਰ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਪੰਨਾ 120 ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਕਲਕੱਤਾ ਦੇ ਹੁਕਮ, - 'ਪੁਸਪਾ ਲਤਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਦਿਨੇਸ਼ ਚੰਦਰ', 85 ਕੈਲ ਐਲਜੇ 74 (ਏ), ਸੀ। ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਪਰਿਵਾਰ ਕੀ ਹੈ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਵਸਥਾ, ਆਦਤਾਂ, ਸਮਾਜ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਧਾਰਮਿਕ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।"

ਮਿਸਟਰ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਵੀ ਇਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ-- 'ਕੀਮਤ ਬਨਾਮ ਕਰ ਸਕਦਾ', ਉਸ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-- '(1930) 143 LT 333 (ਬੀ)। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਸਲਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ 'ਪਰਿਵਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਰਾਈਟ, ਜੇ. ਨੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ:

"ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸੀਅਤਾਂ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬੰਦੋਬਸਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਈ ਇਕੁਇਟੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ 'ਪਰਿਵਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ, ਢਿੱਲੀ ਅਤੇ ਲਚਕਦਾਰ ਸਮੀਕਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿ 'ਪਰਿਵਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਅਰਥ ਬੱਚੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਮੁਢਲਾ ਅਰਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੇਖੀਆਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਹੀ ਦਾਇਰਾ ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਵਸੀਅਤ ਜਾਂ ਕੰਮ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ।"

ਰਾਈਟ ਜੇ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ:

"ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹੁਣ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਭਾਗ ਵਿੱਚ, 'ਪਰਿਵਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੇ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਆਮ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਅਰਥ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਲਚਕਦਾਰ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਬਦ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ 'ਪਰਿਵਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।"

ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 9 (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ 'ਪਰਿਵਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਢਿੱਲੇ ਅਤੇ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਅੰਤ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਟਾਈ ਇੰਨੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਰਿਵਾਰ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਸ੍ਰੀ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ੋਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਉਸਦੇ "ਭਰਾ

ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤਾਰਾ ਦੇਵੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਵਾਲ ਇੰਨਾ ਸ਼ੈਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗਰੇਵਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਹ ਫਲੈਟ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1942 ਵਿੱਚ ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਇਹ ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਹਿਲਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ 1945 ਵਿੱਚ ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਦੀ ਬਦਲੀ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਲਈ ਤਾਂ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਉਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਫਲੈਟ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਕਲੇਥ ਮਿੱਲਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੁਆਰਟਰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਅਗਸਤ 1948 ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੁਆਰਟਰ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਆ ਕੇ ਫਲੈਟ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਇੱਥੇ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਆਉਣ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਕਾਹਨ ਚੰਦ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਹਾਤੇ 'ਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਦਾ ਲੜਕਾ ਵੀ ਫਲੈਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਚਾਚੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਭਰਾ ਨੇ 1942 ਵਿੱਚ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ 1945 ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਰਾ ਨੇ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 1948 ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤਾਰਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਭਰਾ ਨੇ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਮਾਰਤ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਹ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਭੇਜਾਂਗਾ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਜਜ਼ਮੈਂਟ

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ. 29-3-1949 ਨੂੰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤਾਰਾ ਦੇਵੀ ਨੇ ਇਮਾਰਤ ਨੰਬਰ 7/21 ਦੇ ਫਲੈਟ ਨੰਬਰ 9 ਤੋਂ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ 1949 ਦਾ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 234 ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ। ਦਰਿਆ ਗੰਜ, ਦਿੱਲੀ, ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ. ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ 50/13/-। ਨਾਨਕ ਚੰਦ, ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਕਾਹਨ ਚੰਦ ਬ੍ਰਿਜ ਬਸੀ ਲਾਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹਨ।

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਿਜ ਬਸੀ ਲਾਲ, ਨਾਨਕ ਅਤੇ ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਕਾਹਨ ਚੰਦ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਅਤੇ

ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਵਿਆਹੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਦਾ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਹੈ। ਨਾਨਕ ਚੰਦ, ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਕਾਹਨ ਚੰਦ ਦੀ ਮਾਤਾ ਜੀਵਤ ਹੈ।

ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 1947 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰ. 19 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਅਦਾ ਕੀਤੇ, ਜਿਸਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ:

- (1) ਕਿ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚਲੀ ਸਾਰੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਿਆ, ਸਬਲੇਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਹੈ;
- (2) ਕਿ ਪਰਿਸਰ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾ ਤਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 'ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਅਤੇ
- (3) ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਰੋਹਤਕ ਰੋਡ, ਦਿੱਲੀ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਕਲੇਬ ਮਿੱਲ ਦੇ ਕੁਆਰਟਰਾਂ ਦਾ ਕੁਆਰਟਰ ਨੰਬਰ 12 ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 1942 ਵਿੱਚ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨੰਬਰ 7/21 ਦੇ ਫਲੈਟ ਨੰਬਰ 9, ਦਰਿਆ ਗੰਜ, ਦਿੱਲੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਮਾਣਕ ਚੰਦ, ਜੋ ਕਾਹਨ ਚੰਦ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੁਪਏ ਦਾ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਕਿਰਾਇਆ 15/- ਹਾਊਸ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜੁਲਾਈ, 1948 ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਕਾਹਨ ਚੰਦ ਫਲੈਟ ਨੰਬਰ 9 ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕੇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9(1) ਧਾਰਾ (ਬੀ), (ਡੀ) ਅਤੇ (ਫ) ਦੀ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਨੰ. 3, 4 ਅਤੇ 5 ਪੜ੍ਹੋ:-

(3) ਕੀ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚਲੇ ਪੂਰੇ ਅਹਾਤੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਿਆ ਹੈ, ਸਬਲੇਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?

(4) ਕੀ ਮੁਆਇਨਾ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਉੱਥੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ?

(5) ਕੀ ਦਿੱਲੀ ਕਲੇਬ ਮਿੱਲਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ?

ਮੁੱਦੇ 3 ਤੋਂ 5 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੱਭਦੇ ਹੋਏ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਫਲੈਟ ਨੰਬਰ 9 ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 4-8-1950 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਤੋਂ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਇਹ ਅਪੀਲ ਖਰਚੇ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਹੁਣ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੇਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 479, 14-11-1951 ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸੇਨੀ ਜੇ. ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੇਨੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਐਕਟ 9(1)(b)(ii) ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੇਨੀ, ਜੇ., ਨੇ ਸ਼ੱਕ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ. ਕੇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਐਲ)(ਡੀ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਦੇਸ਼ ਸੇਨੀ, ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ:

"ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਖੋਜ ਦੁਆਰਾ ਵਿਗਾੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਭਰਾ ਨਹੀਂ ਬਣੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇੱਕ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਪਿਤਾ ਜੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਸੀ।"

ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮਾਣਕ ਚੰਦ, ਕਾਹਨ ਚੰਦ ਅਤੇ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਦਾ ਲੜਕਾ ਫਲੈਟ ਨੰਬਰ 9 ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ।

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਿਜ ਬਸੀ ਲਾਲ, ਮਾਣਕ ਚੰਦ, ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਕਾਹਨ ਚੰਦ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਰਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।"

ਮੇਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਭਰਾ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਗਲਤ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਪਰਿਵਾਰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹੈ। ਚਚੇਰੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨ ਵਧੇਰੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿੰਨਾ ਤੁਸੀਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾਂਦੇ ਹੋ, ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ. 233, ਮੁੱਲਾ ਦੁਆਰਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ., 1, ਕੇ.ਐਲ. ਬੱਤਾ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 2, ਕਾਂਤੀ ਲਾਲ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 3, ਸਿਰੀ ਰਾਮ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ-4 ਅਤੇ ਮੀਆਂ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 5 ਨੇ ਮੁਦਈ ਲਈ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ।

ਹੁਣ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਪੇਸਟਮੈਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਬੂਤ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਕੇ ਐਲ ਬੱਤਾ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ 17-7-1948 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਕਲੇਬ ਮਿੱਲਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਾਂਤੀ ਲਾਲ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.3 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਫਲੈਟ ਨੰਬਰ 9 ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ

ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਨੂੰ ਉਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਸਿਰੀ ਰਾਮ PW 4, ਮੀਆਂ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ PW 5 ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤਾਰਾ ਦੇਵੀ ਨੇ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨਾਨਕ ਚੰਦ, ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਕਾਹਨ ਚੰਦ ਸਾਂਝੇ ਭਰਾ ਸਨ ਜਾਂ ਵੱਖ ਹੋਏ ਸਨ। ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ, ਐਕਸ. ਡੀ. 1 ਤੋਂ ਡੀ. 5, ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ, ਐਕਸ. ਡੀ. 9 ਤੋਂ ਡੀ. 18, ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਇਹ ਸਿੱਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ 1942 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਸੀ ਜਾਂ ਨਾਨਕ ਚੰਦ, ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਕਾਹਨ ਚੰਦ ਵਿਛੜੇ ਭਰਾ ਸਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਕਿਰਾਏ, ਰਸੀਦਾਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਿਆ ਸੀ। ਪੱਤਰ ਤੋਂ, ਸਾਬਕਾ. P. C/2, ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਮਨੋਕ ਚੰਦ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ 12-8-1948 ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਦੀ ਪਤਨੀ ਫਲੈਟ ਨੰਬਰ 9 ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਨਾਨਕ ਚੰਦ, ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਕਾਹਨ ਚੰਦ ਉਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਬ੍ਰਿਜ ਬਸੀ ਲਾਲ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਮੁਦਈ-ਰਿਵਾਜਕ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਿਜ ਬਸੀ ਲਾਲ, ਨਾਨਕ ਚੰਦ, ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਕਾਹਨ ਚੰਦ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਹਨ, ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ '85 Cal LJ 74 (A)' ਅਤੇ '(1930) 143 LT 333 (B)' 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 9(l)(d) ਵਿੱਚ ਮੈਜ਼ੂਦ ਸ਼ਬਦ 'ਪਰਿਵਾਰ' ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਭੈਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

'85 ਕੈਲ ਐਲਜੇ 74 (ਏ) ਵਿੱਚ, ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜੋ ਨੁਕਤਾ ਉੱਠਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 11(1), ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ (ਐਫ), ਵੈਸਟ ਬੰਗਾਲ ਪ੍ਰੀਮਾਈਜ਼ ਰੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲ (ਅਸਥਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧ) ਐਕਟ, 1948 ਵਿੱਚ "ਕਬਜ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।, ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ (f) ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"ਜਿੱਥੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਿੱਤੇ ਲਈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ, ਜਿਸ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਅਹਾਤਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਲਈ ਅਹਾਤੇ ਦੀ ਲੋੜ 'ਸਚਿਆਈ' ਹੈ।"

ਉਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਖਰਜੀ, ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ:

"ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕੱਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਨਿਰਭਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਕਿੱਤੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।"

"ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਨਿਰਭਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕਿੱਤੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੀ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਵਸਥਾ, ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ। ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਧਾਰਮਿਕ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ।"

(1930) 143 LT 333 (B) 'ਚ, ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਉੱਠਿਆ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 12, ਸਬ-ਸੈਕਸ਼ਨ 1(g), ਰੈਂਟ ਰਿਸਟ੍ਰਿਕਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1920 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ 'ਪਰਿਵਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਭਰਾ ਅਤੇ ਭੈਣਾਂ ਉਸ ਬਿੰਦੂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰਾਈਟ. ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ:

"ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹੁਣ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਭਾਗ ਵਿੱਚ 'ਪਰਿਵਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਰਨ ਵੇਲੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਆਮ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਲਈ ਇਹ ਅਰਥ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਲਚਕਦਾਰ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਬਦ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ 'ਪਰਿਵਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ,"

ਸੈਕਸ਼ਨ 12(1)(g), ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ, 1920 ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"ਕਿਰਾਏਦਾਰ" ਸਮੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ..... ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਉਂਟੀ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਸੈਕਸ਼ਨ 12(1)(g) ਰਾਈਟ, ਜੇ., ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ 'ਪਰਿਵਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਭੈਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। 'ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੀਏ' ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(1) (ਡੀ) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਾਨਕ ਚੰਦ, ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣ ਚੰਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਮੰਨਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਨਾਨਕ ਚੰਦ, ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਕਾਹਨ ਚੰਦ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 9(1)(d) ਵਿੱਚ 'ਪਰਿਵਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਆਇਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਵੱਖ ਹੋਏ ਭਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਜੇ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਕਾਹਨ ਚੰਦ ਫਲੈਟ ਨੰਬਰ 9 ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(1)(b)(ii) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(1)(f) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਸੀ ਲਾਲ, ਨਾਨਕ ਚੰਦ, ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਕਾਹਨ ਚੰਦ ਵਾਲੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਾਨਕ ਚੰਦ, "ਦਿੱਲੀ ਕੱਪੜਾ ਮਿੱਲ ਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਨੂੰ ਰੋਹਤਕ ਰੋਡ, ਦਿੱਲੀ 'ਤੇ 45/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਮਾਸਿਕ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਕੁਆਟਰ ਨੰਬਰ 12 ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਅਤੇ ਕਾਹਨ ਚੰਦ ਫਲੈਟ ਨੰਬਰ 9 ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਰੋਹਤਕ ਰੋਡ 'ਤੇ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਮਰਾ, ਇੱਕ ਸਟੋਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਸੋਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਫਲੈਟ ਨੰਬਰ 9 ਵਿੱਚ ਦੋ ਕਮਰੇ 20'x 16' ਅਤੇ 16'x8', ਰਸੋਈ 10'x6' ਅਤੇ ਇੱਕ ਖੁੱਲੀ ਛੱਤ ਹੈ। ਕੇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(1)(f) ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

"ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਸਬਲੇਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵੱਖ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਇਮਾਰਤ ਖਾਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 9(1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) (ii) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। "

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਾਂਗਾ ਅਤੇ 1949 ਦੇ ਸਿਵਲ ਸੂਟ ਨੰ. 234 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ।

ਸੂਟ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿਆਂਗਾ।

ਖੇਸਲਾ, ਜੇ.- ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ | ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ |